

VAN AFVAL NAAR GRONDSTOF

JULIANA VAN STOLBERGSCHOOL NEEMT KEURMERK
AFVALVRIJE SCHOOL IN ONTVANGST

Een doordringend geluid kondigt het einde van de pauze aan. In plaats van netjes in de rij te gaan staan, drommen de kinderen samen rond een geïmproviseerd podium op het plein. Rob Kleinegris spreekt hen met een megafoon toe. Hij begint met een compliment: 'De Juliana van Stolbergschool zet zich met toewijding in om een verschil te maken op het gebied van afvalreductie en bewustwording bij zowel leerlingen als medewerkers.'

Na jarenlang consequent werken aan de voorwaarden is het eindelijk zover. De Kapelse school mag het keurmerk Afvalvrije School, het officiële bewijs dat zij zich terecht een afvalvrije school noemt, in ontvangst nemen. Kleinegris, secretaris van Stichting Van Afval naar Grondstof (VAnG), is speciaal voor de uitreiking naar de school gekomen.

Kwestie van mentaliteit

Hij vervolgt met het bedanken van meester Rien Weststrate, die als conciërge een grote rol speelt in het afvalvrij houden van de school. 'Er ligt geen papiertje op het plein.' Juf Conny Schipper krijgt als kartrekker van dit project een welverdiend applaus. Intussen klimmen Manon en Rafaël het podium op. Zij vertellen dat ze ook thuis het afval zoveel mogelijk proberen te scheiden. Kleinegris test hun kennis met een paar (strik)vragen.

De kinderen maken plaats voor S. Mackintosh, wethouder Milieu en

Afvalbeleid en afvalinzameling. De vertegenwoordiger van Stichting VAnG reikt het bordje aan hem uit. Mackintosh zegt trots te zijn op de Juliana van Stolbergschool. 'Dit is de eerste afvalvrije school binnen de gemeente Kapelle. Ik ga ervoor dat wij voor 2050 geen afval meer hebben, maar alleen grondstoffen doorgeven.' Hij vindt het een kwestie van mentaliteit om bijvoorbeeld plastic verpakkingen niet meer te accepteren. 'Ik heb aan de leerlingen gemerkt dat het anders kan en moet.' Collega-wethouder Onderwijs M. Kleppe knikt bevestigend.

.....

'In plaats van elke week een overvolle container staat er nu maar één keer per twee weken een kliko aan de weg'

Directeur G. van de Weerd

.....

Na dit officiële moment laat directeur G. van de Weerd het bordje nog eens aan de leerlingen zien. 'Dit komt naast de voordeur te hangen. Zo zijn we elke dag bezig met de afvalvrije school.' Hij geeft de kinderen alvast een duwtje in de rug door een concrete opbrengst van het project te vertellen. 'In plaats van elke week een overvolle container staat er nu maar één keer per twee weken een kliko aan de weg.' Afval scheiden helpt echt. Het lijkt hem een goed idee om een milieuteam aan te stellen dat goed oplet of iedereen zich aan de afspraken houdt.

SERIEUS KEURMERK

Rob Kleinegris benadrukt in een nagesprek dat de school jaren voor het keurmerk heeft gewerkt. 'Het is een serieus keurmerk, dat onze stichting heeft geregistreerd bij BOIP in Den Haag, de officiële instantie voor de registratie van merken en modellen in de Benelux. Het moet echt verdiend worden. Elke drie jaar toetst een keurmeester of de school nog voldoet aan de voorwaarden om een afvalvrije school te zijn. Wanneer dat niet het geval is, wordt een rapport opgesteld met verbeterpunten. De school krijgt drie maanden de tijd om die te realiseren. Bij hertoetsing wordt het keurmerk verlengd of ingenomen.'

'Grondstoffen zijn eindig', zo zegt hij nadrukkelijk. 'Het is belangrijk te blijven werken aan bewustwording dat afval een waardevolle grondstof is.' Hij vertelt dat drie andere reformatorische scholen ook het keurmerk dragen. 'In plaats van zorgen voor "Moeder Aarde", spreken zij over rentmeester zijn en goed zorgen voor de schepping.'

Burgerschap

Dat laatste blijkt ook uit een mini-interview van drie leerlingen met hun directeur. Op de vraag wat er in de schoolgids staat over de afvalvrije school, constateert de meester dat de vermelding eigenlijk minimaal is. 'Dat kan uitgebreider.' Hij stelt een tegenvraag: bij welke kernwaarde van onze school hoort het verminderen van afval? 'Bij burgerschap. We zorgen goed voor elkaar en voor de omgeving', weet Manon.

Verf verdunnen

Kartrekker Conny Schipper geeft aan dat leerkrachten een voorbeeldfunctie hebben in het omgaan met bijvoorbeeld materiaal voor handvaardigheid. Tijdens een projectweek gingen er voorheen liters verf en stapels papier en karton doorheen. 'Nu verdunnen we de verf met water en knutselen de leerlingen vaker met kosteloos materiaal dat hergebruikt wordt.'

KOOS DE VUILNISMAN

Het gaat de Stichting VAN niet alleen om afvalscheiding, maar ook om milieueducatie. Een afvalvrije school produceert zo weinig mogelijk afval. Het afval dat er is, weet de school zoveel mogelijk te scheiden. Bewustwording dat afval een waardevolle grondstof is, blijft enorm belangrijk. Koos de vuilnismán, alias acteur, docent en bioloog Theodoor Braaksma, fungeert binnen het geheel als een spin in een web. Hij verzorgt lessen rondom het thema "Moeder Aarde". Hij reikt praktische tips aan met betrekking tot zuinig omgaan met energie, aanschaf van producten en het creëren van een schone leefomgeving.

Koos controleert ook of een school voldoet aan de voorwaarden voor het dragen een keurmerk. Hij checkt de school periodiek op:

- vermijden en/of ontmoedigen van het gebruik van eenmalige verpakkingen – elke leerling zijn eigen bidon of Dopper;
- scheiden van afval – bij voorkeur in elk lokaal of anders in de hal van de school een grondstofunit met daarin bakjes voor pmd, gft, pennen, stiften en batterijen, papier en restafval;
- milieumanagement – inzet milieuteam waarin leerlingen zitting hebben. Een leerkracht of conciërge ziet erop toe dat problemen gemeld, besproken en opgelost worden. Hij zorgt er tevens voor dat het milieuteam op sterkte blijft;
- uitvoeren van afscheiding in (grondstof)units;
- uitvoeren schoon verzamelen van gescheiden afval – volgens schema grondunits legen en schoonmaken, dan wel voorzien van nieuwe zakken;
- algemene indruk van de schoollocatie – afwezigheid zwerfafval, aanwezigheid van een aanduiding op de verschillende afvalbakken waarvoor desbetreffende bak bedoeld is, aanwezigheid en zichtbaarheid van instructies.